

ประกาศองค์การบริหารส่วนตำบลปากจั่น
เรื่อง ประกาศการใช้แผนปฏิบัติการด้านการบริหารจัดการขยะมูลฝอยชุมชน
“จังหวัดสะอาด” องค์การบริหารส่วนตำบลปากจั่น ประจำปี พ.ศ. ๒๕๖๘

ด้วยองค์การบริหารส่วนตำบลปากจั่น ได้จัดทำแผนปฏิบัติการจัดการขยะมูลฝอยชุมชน “จังหวัดสะอาด” องค์การบริหารส่วนตำบลปากจั่น ประจำปี พ.ศ. ๒๕๖๘ ขึ้น เพื่อให้การจัดการขยะมูลฝอยชุมชนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และเป็นไปตามเป้าหมายของแผนปฏิบัติการด้านการจัดการขยะของประเทศ ฉบับที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๖๕ - ๒๕๗๐) โดยใช้กรอบการดำเนินงาน ๓ ด้าน ได้แก่ ด้านการจัดการขยะต้นทาง ด้านการจัดการขยะกลางทาง และด้านการจัดการขยะปลายทาง โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อลดปริมาณขยะและส่งเสริมการคัดแยกขยะที่ต้นทางตามหลัก ๓Rs การจัดการระบบเก็บขนอย่างมีประสิทธิภาพ และขยะมูลฝอยได้รับการกำจัดอย่างถูกต้องตามหลักวิชาการ

ดังนั้น เพื่อให้การบริการจัดการขยะมูลฝอยชุมชน “จังหวัดสะอาด” บรรลุวัตถุประสงค์และเป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ เพื่อการบริหารจัดการขยะมูลฝอยอย่างเป็นระบบ สอดคล้องกับบริบทพื้นที่ชุมชน ผ่านกระบวนการมีส่วนร่วมของภาคีเครือข่าย องค์การบริหารส่วนตำบลปากจั่น จึงขอประกาศใช้แผนปฏิบัติการจัดการขยะมูลฝอยชุมชน “จังหวัดสะอาด” องค์การบริหารส่วนตำบลปากจั่น ประจำปี พ.ศ. ๒๕๖๘

จึงประกาศให้ทราบโดยทั่วไป

ประกาศ ณ วันที่ ๑๕ เดือน มกราคม พ.ศ. ๒๕๖๘

ขอแสดงความนับถือ

(นางนฤมล บุญช่วย)

นายกองค์การบริหารส่วนตำบลปากจั่น

แผนปฏิบัติการ

ด้านบริหารจัดการขยะมูลฝอยชุมชน

“จังหวัดสะอาด” องค์การบริหารส่วนตำบลปากจั่น

ประจำปี พ.ศ. ๒๕๖๘

พื้ที่นำร่อง

หมู่ที่ ๑ หมู่ ๒ หมู่ ๔

โดย งานสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม

สำนักปลัด องค์การบริหารส่วนตำบลปากจั่น

อำเภอกระบุรี จังหวัดระนอง

คำนำ

ขยะมูลฝอยยังคงเป็นปัญหาซึ่งรัฐบาลให้ความสำคัญในการแก้ไขอย่างต่อเนื่อง มติคณะรัฐมนตรีในการประชุมเมื่อวันที่ ๓ พฤษภาคม ๒๕๕๙ เห็นชอบกับแผนแม่บทการบริหารจัดการขยะมูลฝอยของประเทศ (พ.ศ.๒๕๕๙ - ๒๕๖๔) เพื่อใช้เป็นกรอบและทิศทางการแก้ไขปัญหามูลฝอยและของเสียอันตรายของประเทศ โดยบูรณาการการดำเนินงานร่วมกันของหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน และประชาชน อย่างไรก็ตามแผนแม่บทการบริหารจัดการขยะมูลฝอยของประเทศ (พ.ศ. ๒๕๕๙ - ๒๕๖๔) ได้สิ้นสุดในปี ๒๕๖๔ กรมควบคุมมลพิษจึงดำเนินการจัดทำแผนแม่บทฉบับที่ ๒ เพื่อเป็นแผนปฏิบัติการด้านการจัดการขยะของประเทศฉบับที่ ๒ (พ.ศ.๒๕๖๕ - ๒๕๗๐) เพื่อเป็นกรอบและแนวทางในการขับเคลื่อนการแก้ไขภาวะมลพิษจากขยะที่มีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม ความเดือดร้อนและสุขภาพอนามัยของประชาชนอย่างต่อเนื่อง โดยคำนึงถึงสภาพปัญหาและบริบทสังคมที่เปลี่ยนแปลงไป และสอดคล้องกับเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนในภาคส่วนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทยได้จัดทำแผนปฏิบัติการจัดการขยะมูลฝอยชุมชน “จังหวัดสะอาด” ประจำปี พ.ศ.๒๕๖๖ เพื่อให้การจัดการขยะมูลฝอยของประเทศมีการปฏิบัติอย่างต่อเนื่อง และเป็นไปตามเป้าหมายของแผนปฏิบัติการด้านการจัดการขยะมูลฝอยของประเทศฉบับที่ ๒ (พ.ศ.๒๕๖๕ - ๒๕๗๐) กระทรวงมหาดไทยจึงได้ให้จังหวัดดำเนินการขับเคลื่อนแผนปฏิบัติการจัดการขยะมูลฝอยชุมชน ตั้งแต่ระดับจังหวัด อำเภอ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หมู่บ้านและชุมชน ให้เป็นไปตามกรอบการดำเนินงานออกเป็น ๓ ด้าน ประกอบด้วย ด้านการจัดการขยะต้นทาง ด้านการจัดการขยะกลางทาง และด้านการจัดการขยะปลายทาง

ในการนี้ องค์กรบริหารส่วนตำบลปากจั่น เล็งเห็นความสำคัญของปัญหาขยะมูลฝอยที่ทุกภาคส่วนต้องร่วมกันแก้ไขปัญหาก็ได้จัดทำแผนปฏิบัติการด้านการบริหารจัดการขยะมูลฝอยชุมชน “จังหวัดสะอาด” ระดับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในพื้นที่นำร่องตำบลปากจั่น หมู่ที่ ๑ หมู่ที่ ๒ และหมู่ที่ ๔ ให้สอดคล้องกับแผนแม่บทการบริหารจัดการขยะมูลฝอยของประเทศ และสอดคล้องกับบริบทพื้นที่ขององค์กรบริหารส่วนตำบลปากจั่น เพื่อให้ประกอบในการดำเนินโครงการการขอรับการจัดสรรงบประมาณเพื่อที่จะสามารถดำเนินการจัดการขยะมูลฝอยและของเสียอันตรายในพื้นที่ตำบลปากจั่นให้มีประสิทธิภาพและมีความต่อเนื่อง

งานสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม
สำนักงานปลัด
องค์กรบริหารส่วนตำบลปากจั่น

สารบัญ

คำนำ	หน้า
สารบัญ	
บทที่ ๑ บทนำ	๑
บทที่ ๒ สถานการณ์ขยะมูลฝอยในภาพรวม	๔
บทที่ ๓ ยุทธศาสตร์การจัดการขยะมูลฝอย	๗
บทที่ ๔ แผนการบริหารจัดการขยะมูลฝอย	๙
บทที่ ๕ แผนปฏิบัติการด้านบริหารจัดการขยะมูลฝอยชุมชน “จังหวัดสะอาด”	๑๑
ภาคผนวก	๑๓

บทที่ ๑

บทนำ

๑. หลักการและเหตุผล

ด้วยแผนแม่บทการบริหารจัดการขยะมูลฝอยของประเทศ (พ.ศ.๒๕๕๙ - ๒๕๖๔) ได้สิ้นสุดเมื่อปี พ.ศ. ๒๕๖๔ กรมควบคุมมลพิษได้ดำเนินการจัดทำแผนแม่บทฉบับที่ ๒ เพื่อเป็นแผนปฏิบัติการด้านการจัดการขยะประเทศฉบับที่ ๒ (พ.ศ.๒๕๖๕ - ๒๕๗๐) สำหรับเป็นกรอบและแนวทางในการขับเคลื่อนการแก้ไขภาวะมลพิษจากขยะที่มีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม ความสะดวกสบายและสุขภาพอนามัยของประชาชนอย่างต่อเนื่อง โดยคำนึงถึงสภาพปัญหาและบริบทสังคมที่เปลี่ยนแปลงไป และสอดคล้องกับเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน ในภาคส่วนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทยได้จัดทำแผนปฏิบัติการจัดการขยะมูลฝอยชุมชน “จังหวัดสะอาด” ประจำปี พ.ศ.๒๕๖๖ เพื่อให้การจัดการขยะมูลฝอยของประเทศมีการปฏิบัติอย่างต่อเนื่อง และเป็นไปตามเป้าหมายของแผนปฏิบัติการด้านการจัดการขยะมูลฝอยของประเทศ ฉบับที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๖๕ - ๒๕๗๐) กระทรวงมหาดไทยจึงได้ให้จังหวัดดำเนินการขับเคลื่อนแผนปฏิบัติการจัดการขยะมูลฝอยชุมชน ตั้งแต่ระดับจังหวัด อำเภอ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หมู่บ้านและชุมชน ให้เป็นไปตามกรอบการดำเนินงานออกเป็น ๓ ด้าน ประกอบด้วย ด้านการจัดการขยะต้นทาง ด้านการจัดการขยะกลางทาง และด้านการจัดการขยะปลายทาง

องค์การบริหารส่วนตำบลปากจั่น เล็งเห็นความสำคัญของปัญหาขยะมูลฝอยที่ทุกภาคส่วนต้องร่วมกันแก้ไขปัญหา จึงได้จัดทำแผนปฏิบัติการด้านการบริหารจัดการขยะมูลฝอยชุมชน “จังหวัดสะอาด” ระดับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในพื้นที่นาร่อง ๓ หมู่บ้าน ได้แก่ หมู่ที่ ๑, หมู่ที่ ๒ และหมู่ที่ ๔ ให้สอดคล้องกับแผนแม่บทการบริหารจัดการขยะมูลฝอยของประเทศ และสอดคล้องกับบริบทพื้นที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลปากจั่น เพื่อให้ประกอบในการดำเนินโครงการและเพื่อที่จะสามารถดำเนินการจัดการขยะมูลฝอยและของเสียอันตรายในพื้นที่ตำบลปากจั่นให้มีประสิทธิภาพและมีความต่อเนื่อง

๒. วัตถุประสงค์

- ๑) เพื่อส่งเสริมการลดและคัดแยกขยะมูลฝอยหรือการนำขยะมูลฝอยไปใช้ประโยชน์ตามหลักการ ๓Rs
- ๒) เพื่อให้ขยะอินทรีย์หรือขยะเปียกครัวเรือนได้รับการบริหารจัดการและนำไปใช้ประโยชน์
- ๓) เพื่อให้ของเสียอันตรายได้รับการกำจัดอย่างถูกต้องตามหลักวิชาการเพิ่มขึ้นและมีการติดตั้ง “จุดรวบรวมขยะอันตรายชุมชน”
- ๔) เพื่อให้ขยะมูลฝอยได้รับการบริหารจัดการเพิ่มขึ้น ในการรวบรวม เก็บขนขยะ และกำจัดอย่างมีประสิทธิภาพ
- ๕) เพื่อให้ประชาชนในพื้นที่มีความตระหนักและเข้าใจในการจัดการขยะที่ต้นทางเพิ่มขึ้น
- ๖) เพื่อส่งเสริมการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน ภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชน ในเขตพื้นที่ องค์การบริหารส่วนตำบลปากจั่นร่วมดำเนินการลดและคัดแยกขยะมูลฝอยภายใต้หลักการ ๓Rs

๓. เป้าหมาย

ด้านการจัดการขยะต้นทาง

๑) องค์การบริหารส่วนตำบลปากจั่น ส่วนราชการ หรือหน่วยงานอื่น ๆ มีกิจกรรมส่งเสริมการลด และคัดแยกขยะมูลฝอย และการนำขยะบรรจุภัณฑ์กลับมาใช้ประโยชน์ อย่างน้อย ๔ ครั้ง

ต่อปี เป้าหมายร้อยละ ๑๐๐

๒) ขยะอินทรีย์หรือขยะเปียกทุกครัวเรือนได้รับการบริหารจัดการและนำไปใช้ประโยชน์เป้าหมาย ร้อยละ ๑๐๐

ด้านการจัดการขยะกลางทาง

๑) หมู่บ้านและชุมชนมีการติดตั้งจุดรวบรวมขยะอันตรายชุมชน เป้าหมายร้อยละ ๑๐๐

๒) องค์การบริหารส่วนตำบลปากจั่นมีการจัดเก็บขนขยะมูลฝอยแยกประเภท เป้าหมายร้อยละ ๗๐

๓) องค์การบริหารส่วนตำบลปากจั่นมีการขนของเสียอันตรายชุมชนไปยังจุดรวบรวมของเสียอันตราย ของจังหวัด เป้าหมายร้อยละ ๑๐๐

ด้านการจัดการขยะมูลฝอยปลายทาง

๑) ขยะมูลฝอยชุมชนได้รับการจัดการอย่างถูกต้อง เป้าหมายร้อยละ ๗๕

๒) ของเสียอันตรายชุมชนได้รับการจัดการอย่างถูกต้อง เป้าหมายร้อยละ ๑๐๐

๔. กรอบแนวคิด

การดำเนินงานสอดคล้องและต่อยอดกับ

๔.๑ แผนบริหารจัดการขยะมูลฝอยขององค์การบริหารส่วนตำบลปากจั่น มีแนวทางการปฏิบัติ ๕ ขั้นตอน คือ

๑) สร้างความตระหนัก และความเข้าใจ ให้กับประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยตั้งแต่ ระดับครัวเรือน

๒) เสริมสร้างศักยภาพองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกับประชาชนในการบริหารจัดการขยะ มูลฝอย ของเสียอันตรายชุมชน และมูลฝอยติดเชื้อ

๓) พัฒนากฎระเบียบ มาตรการ และบังคับใช้กฎหมาย

๔) เสริมสร้างองค์ความรู้บุคลากร และพัฒนาระบบการจัดเก็บข้อมูล

๕) เปิดโอกาสให้ประชาชนได้ระดมความคิด เรื่องการจัดการขยะมูลฝอยชุมชน โดยใช้รูปแบบ วิธีการของชุมชนดั้งเดิมผสมผสานกับหลักวิชาการทางด้านการสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม โดยอาศัยการมีส่วนร่วมระหว่างภาคประชาชนและแนวทางของรัฐ วิเคราะห์สภาพปัญหาและความต้องการของประชาชน และ กำหนดเป้าหมายการดำเนินงานในอนาคต

๕. คำนิยาม

๑. **ขยะ** หมายถึง เศษวัสดุ สิ่งของ จากการใช้งานหรือการบริโภคแล้วใช้ประโยชน์อื่นอีกไม่ได้ และต้องการทิ้ง ซึ่งรวมถึงผลิตภัณฑ์ที่ใช้แล้ว เศษวัสดุ สิ่งของทุติยภูมิอื่นใดที่เกิดจากกระบวนการผลิต การจำหน่าย การบริโภค หรือกิจกรรมอื่นของมนุษย์ ได้แก่ ขยะมูลฝอยชุมชน ของเสียอันตรายชุมชน กากของเสีย อุตสาหกรรม มูลฝอยติดเชื้อ ขยะบรรจุภัณฑ์ ขยะพลาสติก ขยะอาหาร

๒. ขยะมูลฝอยชุมชน หมายถึง ขยะที่เกิดจากกิจกรรมต่าง ๆ ในชุมชน เช่น บ้านพักอาศัย สถานประกอบการค้า แหล่งธุรกิจ ร้านค้า สถานบริการ ตลาดสด สำนักงาน ขยะเหล่านี้ ได้แก่ ขยะอินทรีย์ จำพวกเศษอาหาร เศษใบไม้ เศษหญ้า ขยะรีไซเคิลจำพวกแก้ว กระดาษ โลหะ พลาสติก อลูมิเนียม ยาง และ ขยะทั่วไปจำพวกเศษผ้า เศษไม้ เศษวัสดุต่าง ๆ

๓. ของเสียอันตรายชุมชน หมายถึง ของเสียที่เป็นพิษหรืออันตรายที่มีมาจากครัวและ แหล่งธุรกิจ เช่น โรงแรม สนามบิน ปิมน้ำมัน ร้านถ่ายรูป ร้านซักแห้ง ของเสียจำพวกนี้ ได้แก่ แบตเตอรี่ ถ่านไฟฉาย หลอดไฟ ภาชนะบรรจุสารเคมี กระจกสเปร์ย ซากผลิตภัณฑ์ เครื่องใช้ไฟฟ้าและอุปกรณ์ อิเล็กทรอนิกส์

๔. มูลฝอยติดเชื้อ หมายถึง มูลฝอยที่มีเชื้อโรคประปนอยู่ในปริมาณมากหรือมีความเข้มข้น ซึ่งถ้ามีการสัมผัสใกล้ชิดกับมูลฝอยนั้นแล้วสามารถทำให้เกิดโรคได้ และรวมถึงมูลฝอยที่เกิดขึ้นหรือใช้ในการ ตรวจวินิจฉัยทางการแพทย์และการรักษาพยาบาล การให้ภูมิคุ้มกันโรคและการทดลองเกี่ยวกับโรค การชันสูตร ศพหรือซากสัตว์ ตามพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕

บทที่ ๒

สถานการณ์ขยะมูลฝอยในภาพรวม

๑. สถานการณ์ขยะมูลฝอยในภาพรวมขององค์การบริหารส่วนตำบลปากจั่น

ขยะมูลฝอยชุมชน

อัตราการผลิต ปริมาณและองค์ประกอบของขยะมูลฝอย จากการสำรวจข้อมูลด้านการจัดการขยะมูลฝอยในปี พ.ศ. ๒๕๖๗ ไตรมาสที่ ๑ - ๓ พบว่า องค์การบริหารส่วนตำบลปากจั่นมีจำนวนขยะที่จะต้องดำเนินการกำจัดเฉลี่ยจำนวนวันละ ๕.๘ ตัน สัปดาห์ละ ๒ วัน (วันจันทร์และวันพฤหัสบดี) ส่วนใหญ่เป็นพลาสติกเปื้อน เศษอาหาร ผ้าอ้อม ตามลำดับ

ซึ่งสามารถจำแนกตามประเภทของขยะ ๔ ประเภท ประกอบด้วย ขยะอินทรีย์, ขยะรีไซเคิล, ขยะทั่วไป และขยะอันตราย ได้ดังนี้

ประเภท		ปริมาณ (กิโลกรัม)	ร้อยละ	รวม (กิโลกรัม)	ร้อยละ
ขยะอินทรีย์	๑. เศษอาหาร ๒. มูลฝอยจากสวน ๓. ไม้	๒,๐๐๐.๐๐	๓๘		
ขยะรีไซเคิล	๑. กระดาษ ๒. ขวดพลาสติก ๓. โลหะและอลูมิเนียม ๔. แก้ว	๑,๘๐๐.๐๐	๓๒		
ขยะทั่วไป	๑. พลาสติกปนเปื้อน ๒. โฟม ๓. ผ้า ๔. ผ้าอ้อม ๕. ยางและหนัง	๑,๒๐๐.๐๐	๒๔		
ขยะอันตราย	๑. หลอดไฟ ๒. แบตเตอรี่ ๓. กระป๋องสเปรย์ ๔. บรรจุภัณฑ์สารเคมี	๘๐๐.๐๐	๖		

การจัดการขยะมูลฝอยชุมชน

องค์การบริหารส่วนตำบลปากจั่นได้ริเริ่มจัดทำโครงการบริหารจัดการขยะมูลฝอยชุมชนใน ๒๕๖๖ ซึ่งมีการดำเนินโครงการอย่างต่อเนื่องมาจนถึงปัจจุบัน จากการจัดทำโครงการได้จัดให้มีการลดและคัดแยกขยะในครัวเรือน โดยได้รูปแบบการรณรงค์ ประชาสัมพันธ์ตามหมู่บ้านทุกหมู่บ้าน ยังไม่มีการดำเนินการเป็นรูปธรรมที่ชัดเจน ส่งผลให้การจัดการขยะปลายทางเกิดปัญหาและอุปสรรค ไม่บรรลุตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ และพบมีปัญหาในด้านความเข้าใจและการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมในบางแห่งโดยเฉพาะส่วนราชการองค์กรต่าง ๆ ยังไม่สามารถแยกขยะได้อย่างชัดเจน รวมทั้งขยะอินทรีย์ซึ่งเป็นขยะที่มีปริมาณมากและเน่าเสียง่าย ซึ่งส่งผลให้การจัดการขยะปลายทางโดยการเทกองส่งผลกระทบและส่งกลิ่นเหม็นสร้างความเดือดร้อนแก่ประชาชน รวมทั้งยังเป็นแหล่งสะสมเชื้อโรคและสัตว์พาหะนำโรคต่าง ๆ

๒. ลำดับความสำคัญของปัญหาในกาในการบริหารจัดการขยะมูลฝอย

ปัญหาด้านชุมชน/การมีส่วนร่วม

- ๑) กระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชนในการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม ต้องส่งเสริมการมีส่วนร่วมทั้งร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมสร้างมาตรการและกฎระเบียบ ข้อบังคับของชุมชน
- ๒) กลุ่มเป้าหมายที่จะสร้างการมีส่วนร่วมในการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม ยังขาดความครอบคลุม เช่น เครือข่ายเยาวชน เครือข่ายร้านค้า เครือข่ายรับซื้อของเก่า เป็นต้น
- ๓) ประชาชนขาดความตระหนัก ไม่มีส่วนร่วมในการจัดการขยะมูลฝอย ยังมีความคิดที่ว่า การจัดการขยะเป็นหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบล รวมทั้งมีการนำวัสดุเหลือใช้ กลับมาใช้ประโยชน์น้อย

ปัญหาด้านการจัดการทรัพยากร

- ๑) ขยะมูลฝอยประเภทย่อยสลายได้ ยังไม่มีรูปแบบการลดและใช้ประโยชน์ที่มีประสิทธิภาพ ปัจจุบันมีประชาชนส่วนน้อยที่มีการทำปุ๋ยน้ำ/ปุ๋ยชีวภาพ และการจัดทำและใช้งาน ถึงขยะเปียกลดโลกร้อน ทำให้เกิดปัญหาขยะเน่าส่งกลิ่นเหม็น
- ๒) ขยะรีไซเคิล ปัจจุบันกระทำโดยกระบวนการนอกระบบโดยมีคนเก็บของเก่าหรือร้านรับซื้อของเก่าเข้าไปซื้อตามหมู่บ้าน แต่การซื้อขายไม่มีมาตรฐานที่แน่ชัด และเส้นทางทางการรับซื้อขายไม่ชัดเจน
- ๓) ขยะอันตรายจากชุมชนมีจุดทิ้งขยะยังไม่ครอบคลุมเนื่องจากบางหมู่บ้านมีพื้นที่ขนาดใหญ่
- ๔) ขยะทั่วไปที่องค์การบริหารส่วนตำบลปากจั่นรวบรวมจัดเก็บ มีกลุ่มขยะที่เป็นศูนย์กลางเพื่อรวบรวมแค่จุดเดียว คือพื้นที่หมู่ที่ ๔ ซึ่งไม่สามารถรองรับขยะภายในตำบลได้

๓. อุปสรรคในการบริหารจัดการขยะมูลฝอย

- ๑) ขยะมูลฝอยครัวเรือนหรือชุมชนมีปริมาณเพิ่มมากขึ้นในบางวัน เนื่องจากการลดคัดแยกขยะของประชาชนตั้งแต่ต้นทางยังดำเนินการได้ไม่มีประสิทธิภาพ
- ๒) การจัดการขยะมูลฝอยบริเวณตลาดและตลาดนัด ยังไม่มีรูปแบบการจัดการขยะอย่างชัดเจน
- ๓) ประชากรแฝงในพื้นที่มีจำนวนมาก
- ๔) ความไม่เข้าใจและการต่างความคิดเห็น
- ๕) การไม่มีจิตสำนึกในการทิ้งขยะไม่แยกประเภท
- ๖) ขยะจากนอกพื้นที่ที่ถูกกลอบนำมาทิ้งในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลปากจั่น

บทที่ ๓

ยุทธศาสตร์การจัดการขยะมูลฝอย

ยุทธศาสตร์การจัดการขยะมูลฝอยขององค์การบริหารส่วนตำบลปากจั่น

๑. วิสัยทัศน์

“จัดการขยะมูลฝอยในครัวเรือน ลดและคัดแยกขยะมูลฝอย ของเสียอันตรายอย่างมีประสิทธิภาพ ยั่งยืน โดยการมีส่วนร่วมของภาคีเครือข่าย”

๒. วัตถุประสงค์

- ๑) เพื่อส่งเสริมการบริหารจัดการขยะมูลฝอยและของเสียอันตรายในระดับครัวเรือน
- ๒) เพื่อบริหารจัดการขยะมูลฝอยและของเสียอันตรายโดยร่วมดำเนินการกับหน่วยงานภาคีเครือข่าย
- ๓) เพื่อบริหารจัดการขยะมูลฝอยชุมชน ภายใต้นโยบาย “จังหวัดสะอาด” ระดับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและในระดับชุมชน

๓. เป้าหมาย

เป้าหมายการดำเนินงานการจัดการขยะมูลฝอยและของเสียอันตรายขององค์การบริหารส่วนตำบลปากจั่นประกอบด้วย

- ๑) กระบวนการส่งเสริมการบริหารจัดการขยะมูลฝอยและของเสียอันตรายในระดับครัวเรือนอย่างน้อย ๔ กิจกรรมต่อปี
- ๒) ส่งเสริมการบริหารจัดการขยะมูลฝอยและของเสียอันตรายโดยการมีส่วนร่วมของหน่วยงานภาคีเครือข่าย
- ๓) เกิดกระบวนการบริหารจัดการขยะมูลฝอยชุมชน “จังหวัดสะอาด” ในระดับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและในระดับชุมชน
- ๔) จัดตั้งธนาคารขยะภายในโรงเรียน (School Recyclable Waste Bank) โดยมีเป้าหมายเป็นธนาคารขยะนำร่องเพื่อชุมชน
- ๕) ดำเนินโครงการนำร่อง “โครงการจัดการของระดับครัวเรือน โดยองค์การบริหารส่วนตำบลปากจั่น บริการชุดหลุมสำหรับทิ้งขยะครัวเรือน โดยใช้เครื่องจักรขององค์การบริหารส่วนตำบลปากจั่น ตามโครงการ ๑ ปี ๑๐๐ หลุมขยะ

๔. กรอบแนวคิด

๔.๑ หลักการ ๓Rs (Reduce, Reuse, Recycle) โดยมีรายละเอียดดังนี้

- ๑) หลักการ Reduce คือ การเรียนรู้ที่จะลด การลดเป็นเพียงการสร้างขยะให้น้อยลง เป็นวิธีที่ดีที่สุดในการรักษาสิ่งแวดล้อมให้สะอาด ดังนั้นจึงเป็นวิธีแรกในหลัก ๓Rs ที่ทุกคนสามารถหยุดปัญหาขยะที่ต้นทางได้โดยการลดการใช้ การเริ่มต้นใช้ให้น้อยลง หมายความว่า มีขยะในการกำจัดน้อยลงด้วยนั่นเอง

๒) **หลักการ Reuse** คือ เรียนรู้การใช้ซ้ำ การนำกลับมาใช้ใหม่ คือการนำของเก่าหรือของที่ไม่ต้องการที่อาจทิ้งไป กลับมาใช้ประโยชน์ใหม่ แม้แต่สิ่งของเล็ก ๆ ที่ใช้ในชีวิตประจำวัน อย่างเช่น กล่องไปรษณีย์ หรือถุงพลาสติก และยังมีอีกหลายวิธีที่สามารถนำกลับมาใช้ใหม่เพื่อช่วยลดขยะได้ และประโยชน์ของการแยกขยะจะช่วยแยกประเภทขยะเพื่อให้เรานำเอามาใช้ใหม่ได้ง่ายขึ้น

๓) **หลักการ Recycle** คือ เรียนรู้การรีไซเคิลอย่างง่าย ๆ ซึ่งการรีไซเคิลเป็นสิ่งสุดท้ายและถูกนำมาใช้บ่อยที่สุดของหลัก ๓Rs การรีไซเคิลคือการที่เปลี่ยนวัสดุที่ใช้แล้วทิ้งให้เป็นผลิตภัณฑ์ใหม่ด้วยการแปรรูปอีกครั้งเพื่อหลีกเลี่ยงการใช้ทรัพยากรที่มากขึ้น และก่อนที่จะรีไซเคิล ต้องเรียนรู้ว่าผลิตภัณฑ์ใดบ้างที่สามารถรีไซเคิลได้ และสิ่งใดที่ไม่สามารถทำได้ เพื่อเป็นก้าวแรกสู่การรีไซเคิลอย่างมีประสิทธิภาพ และรู้จักประโยชน์ของการแยกขยะมากขึ้นด้วย

การจัดการขยะด้วยหลัก ๓Rs นั้น จะทำให้ปริมาณของเสียที่ปล่อยสู่สิ่งแวดล้อมลดลงอย่างมาก โอกาสในการแพร่กระจายสารพิษสู่สิ่งแวดล้อมลดลง อีกทั้งช่วยลดระดับการปล่อยก๊าซเรือนกระจกและมลภาวะโดยอัตโนมัติ และการจัดการขยะด้วยหลัก ๓Rs รวมถึงการคัดแยกขยะที่บ้านจะช่วยขจัดวิธีปฏิบัติในการกำจัดของเสียที่ไม่เหมาะสม เช่น การเผาขยะ ทิ้งขยะลงแม่น้ำลำคลอง รวมถึงจัดการกับขยะอย่างไม่ตั้งใจในลักษณะที่ไม่สามารถควบคุมได้ แนวทางเหล่านี้จะช่วยให้สามารถจัดการของเสียในลักษณะที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ซึ่งช่วยลดความเสี่ยงที่จะเกิดความเสียหายต่อสิ่งแวดล้อมได้เป็นอย่างดี

๔.๒ การกำจัดขยะมูลฝอยและของเสียอันตรายแบบศูนย์รวม การปรับปรุงกฎหมายที่เกี่ยวข้องให้เหมาะสมเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการขยะมูลฝอยและของเสียอันตราย ออกกฎระเบียบกำหนดอัตราค่าธรรมเนียม ค่าบริการ หลักเกณฑ์และมาตรฐานการลด คัดแยกเก็บ รวบรวม ขนส่งและกำจัดขยะมูลฝอยของเสียอันตรายชุมชน และมูลฝอยติดเชื้อ รวมถึงหลักเกณฑ์แนวทางการจัดการ คู่มือปฏิบัติเพื่อนำไปใช้ในการดำเนินการจัดการขยะมูลฝอย

๔.๓ ความรับผิดชอบและการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน ในการจัดการขยะมูลฝอยและของเสียอันตราย ส่งเสริมบทบาทของทุกภาคส่วนทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชนให้มีจิตสำนึกและวินัยในการจัดการขยะมูลฝอยและของเสียอันตราย ตั้งแต่การคัดแยกขยะมูลฝอยที่ต้นทางจนถึงการกำจัดขั้นสุดท้ายให้ข้อมูลข่าวสารและสามารถเข้าร่วมรับรู้ ให้ข้อเสนอแนะร่วมตัดสินใจและร่วมมือในการดำเนินโครงการบริหารจัดการขยะมูลฝอยและของเสียอันตรายตั้งแต่ต้น

๕. ยุทธศาสตร์/มาตรการ

ยุทธศาสตร์การจัดการขยะมูลฝอยและของเสียอันตรายขององค์การบริหารส่วนตำบลปากจั่น ประกอบด้วย ๓ ยุทธศาสตร์ ประกอบด้วย

- ๑) การจัดการขยะต้นทาง
- ๒) การจัดการขยะกลางทาง
- ๓) การจัดการขยะปลายทาง

บทที่ ๔

แผนการบริหารจัดการขยะมูลฝอย

แผนการบริหารจัดการขยะมูลฝอยขององค์การบริหารส่วนตำบลปากจั่น

แผนงานที่ ๑ : การจัดการขยะต้นทาง

๑.๑) โครงการลดและคัดแยกขยะมูลฝอยในครัวเรือน

รายละเอียด

- กิจกรรมการอบรมเชิงปฏิบัติการในการลดขยะตามหลักการ ๓Rs และวิธีการคัดแยกขยะออกเป็น ๔ ประเภท เพื่อนำไปกำจัดได้อย่างถูกต้องจากครัวเรือน

๑.๒) โครงการส่งเสริมการนำ "ขยะบรรจุภัณฑ์" กลับมาใช้ประโยชน์

รายละเอียด

- การส่งเสริมและปลูกฝัง สร้างความตระหนักในประชาชนอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม สร้างพื้นที่สีเขียวให้ชุมชน

๑.๓) โครงการส่งเสริมการใช้สินค้าและบริการที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

รายละเอียด

- การประชาสัมพันธ์ เชิญชวน และส่งเสริมการบริโภคสินค้าและบริการที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม ลดมลพิษสู่สิ่งแวดล้อม เช่น การเลือกซื้อผลิตภัณฑ์จากธรรมชาติ

๑.๔) โครงการชุดบ่อขยะแบบฝังกลบ ระดับครัวเรือน ๑ หลุมต่อหลังคาเรือน ตามแบบที่องค์การบริหารส่วนตำบลปากจั่นกำหนด

- การประชาสัมพันธ์ เชิญชวน ให้ประชาชนแต่ละครัวเรือนเข้าร่วมโครงการ

แผนงานที่ ๒ : การจัดการขยะกลางทาง

๒.๑) โครงการ ธนาคารขยะรีไซเคิล

รายละเอียด

- การเพิ่มช่องทางในการรับซื้อขยะรีไซเคิลที่ถูกแยกจากครัวเรือน เพื่อการนำไปกำจัดอย่างถูกต้อง และเป็นการสร้างรายได้ให้ครัวเรือนและชุมชน

๒.๒) โครงการตั้งจุดรวบรวมขยะอันตรายประจำหมู่บ้าน

รายละเอียด

- สํารวจและติดตั้งจุดรวบรวมขยะอันตรายให้ครอบคลุมพื้นที่ในชุมชน และกำหนดตารางการจัดเก็บขยะอันตรายในชุมชนอย่างน้อยเดือนละ ๑ ครั้ง และประชาสัมพันธ์การคัดแยกขยะอันตรายให้ประชาชนทิ้งขยะอันตรายในจุดที่กำหนด

๒.๓) กิจกรรมประชาสัมพันธ์การจัดเก็บขยะมูลฝอยแยกประเภท

รายละเอียด

- ประกาศกำหนดประเภท วัน เวลา ลักษณะวิธี ในการจัดเก็บขยะมูลฝอยที่ถูกคัดแยกจากครัวเรือนเพื่อนำไปกำจัดปลายทางต่อไป

- โดยองค์การบริหารส่วนตำบลปากจั่นจะดำเนินการจัดเก็บเฉพาะขยะทั่วไปและขยะอันตราย

แผนงานที่ ๓ : การกำจัดขยะปลายทาง

๓.๑) โครงการจ้างเหมาเอกชนกำจัดขยะมูลฝอยด้วยเตาเผาขยะมูลฝอย

รายละเอียดโครงการ

- จ้างเหมาเอกชนในการกำจัดขยะมูลฝอยด้วยเตาเผาขยะมูลฝอย โดยจัดตั้งเตาเผาขยะมูลฝอย จำนวน ๒ เตา เพื่อเผาขยะมูลฝอยที่ถูกคัดแยกแล้ว โดยกำจัดไม่เกิน ๗๐ ตันต่อเดือน ราคาตันละ ๑,๙๐๐.๐๐ บาท

๓.๒) กิจกรรมส่งเสริมการทำปุ๋ยหมักชีวภาพ

รายละเอียด

- จัดกิจกรรมส่งเสริมกระบวนการกำจัดขยะเปียก ด้วยวิธีการทำปุ๋ยหมักชีวภาพ

แผนงานที่ ๔ : การบริหารจัดการมูลฝอย

๔.๑) ตรวจสอบและดำเนินการทางกฎหมายแก่ผู้ลักลอบทิ้ง/กำจัด ขยะมูลฝอยและของเสียอันตรายชุมชน กากอุตสาหกรรม มูลฝอยติดเชื้อ

๔.๒) การจัดทำคู่มือประชาชน/แผนปฏิบัติการ

บทที่ ๕

แผนปฏิบัติการด้านการจัดการขยะมูลฝอยชุมชน "จังหวัดสะอาด" องค์การบริหารส่วนตำบลปากจั่น

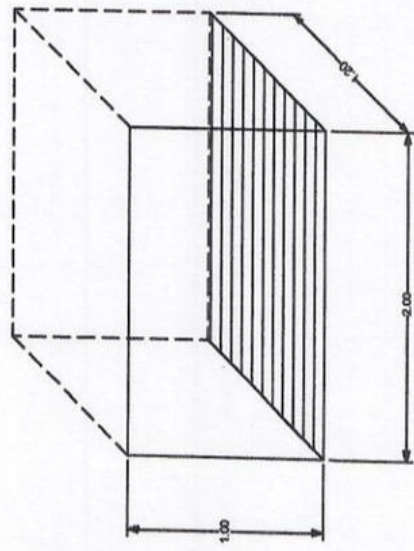
แผนปฏิบัติการด้านการจัดการขยะมูลฝอยชุมชน “จังหวัดสะอาด” องค์การบริหารส่วนตำบลปากจั่น ระดับหมู่บ้าน เนื่องจากการปฏิบัติงานดังกล่าวมีห้วงระยะเวลาดำเนินการ ดังนั้น เพื่อกำหนดเป้าหมายการดำเนินงานให้ชัดเจนและมีผลสัมฤทธิ์ภายในปี ๒๕๖๘ จึงกำหนดระยะเวลาดำเนินการตามแผนปฏิบัติการขององค์การบริหารส่วนตำบลปากจั่น ดังนี้

ลำดับ	กิจกรรม	ระยะเวลาดำเนินการ	หน่วยงานรับผิดชอบ
๑	ศึกษาทำความเข้าใจเอกสารแนวทางการปฏิบัติงานด้านการจัดการขยะมูลฝอยชุมชน “จังหวัดสะอาด” องค์การบริหารส่วนตำบลปากจั่น ระดับตำบลระดับหมู่บ้าน	มกราคม ๒๕๖๘	อบต.ปากจั่น
๒	แต่งตั้งคณะกรรมการ คณะทำงานด้านการจัดการขยะมูลฝอยชุมชน "จังหวัดสะอาด"	กุมภาพันธ์ ๒๕๖๘	อบต.ปากจั่น
๓	ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล วิเคราะห์ และจัดทำฐานข้อมูลขยะมูลฝอยในพื้นที่	กุมภาพันธ์ ๒๕๖๘	อบต.ปากจั่น
๔	จัดประชุมคณะกรรมการ/คณะทำงานเพื่อขับเคลื่อนแผนปฏิบัติการจัดการขยะมูลฝอยชุมชน “จังหวัดสะอาด”	กุมภาพันธ์ ๒๕๖๘ – กันยายน ๒๕๖๘	อบต.ปากจั่น
๕	จัดทำข้อตกลงร่วม (MOU) ระหว่างหมู่บ้านเพื่อขับเคลื่อนนโยบายการปฏิบัติงานด้านการจัดการขยะมูลฝอยชุมชน	กุมภาพันธ์ ๒๕๖๘ – กันยายน ๒๕๖๘	อบต.ปากจั่น, คณะกรรมการหมู่บ้าน
๖	แผนงานที่ ๑ : การจัดการขยะต้นทาง		
	(๑) โครงการลดและคัดแยกขยะมูลฝอยในครัวเรือน	มีนาคม ๒๕๖๘	อบต.ปากจั่น, คณะกรรมการหมู่บ้าน
	(๒) โครงการส่งเสริมการนำ “ขยะบรรจุภัณฑ์” กลับมาใช้ประโยชน์	มีนาคม ๒๕๖๘ - กันยายน ๒๕๖๘	อบต.ปากจั่น, คณะกรรมการหมู่บ้าน
	(๓) โครงการส่งเสริมการใช้สินค้าและบริการที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม	มีนาคม ๒๕๖๘ - กันยายน ๒๕๖๘	อบต.ปากจั่น
	(๔) โครงการชุดบ่อขยะระดับครัวเรือน ๑ หลุมต่อหลังคาเรือน	มีนาคม ๒๕๖๘ – กันยายน ๒๕๖๘	อบต.ปากจั่น

ลำดับ	กิจกรรม	ระยะเวลาดำเนินการ	หน่วยงานรับผิดชอบ
๗	แผนงานที่ ๒ : การจัดการขยะกลางทาง		
	(๑) กิจกรรมประชาสัมพันธ์การจัดเก็บขยะมูลฝอยแบบประเภท	มีนาคม ๒๕๖๘ – กันยายน ๒๕๖๘	อบต.ปากจั่น
	(๒) โครงการตั้งจุดรวบรวมขยะอันตรายประจำหมู่บ้าน	มีนาคม ๒๕๖๘	อบต.ปากจั่น
	(๓) โครงการธนาคารขยะรีไซเคิลในโรงเรียน	พฤษภาคม ๒๕๖๘ - กันยายน ๒๕๖๘	อบต.ปากจั่น
๘	แผนที่ ๓ : การกำจัดขยะปลายทาง		
	(๑) โครงการจ้างเหมาเอกชนกำจัดขยะมูลฝอยด้วยเตาเผาขยะมูลฝอย	อยู่ระหว่างศึกษารูปแบบการดำเนินโครงการ	อบต.ปากจั่น
	(๒) กิจกรรมส่งเสริมการทำปุ๋ยหมักชีวภาพ	พฤษภาคม ๒๕๖๘	อบต.ปากจั่น, คณะกรรมการหมู่บ้าน
๙	แผนงานที่ ๔ : การบริหารจัดการขยะมูลฝอย		
	(๑) ตรวจสอบและดำเนินการทางกฎหมายแก่ผู้ลักลอบทิ้ง/กำจัด ขยะมูลฝอยและของเสียอันตรายชุมชน กากอุตสาหกรรม มูลฝอยติดเชื้อ		ประชาชนในพื้นที่
	(๒) การจัดทำคู่มือประชาชน/แผนปฏิบัติการ	กุมภาพันธ์ ๒๕๖๘	อบต.ปากจั่น

หมายเหตุ : ดำเนินการติดตามและประเมินผลการดำเนินงานบริหารจัดการขยะมูลฝอยทุกเดือน

ภาคผนวก

แบบทอกรูทึบ
SCALE 1:1.25

หมายเหตุ
ทอกรูทึบ ขนาด กว้าง 1.20 เมตร ยาว 2.00 เมตร ลึก 1.00 เมตร